

Mijpaalarrest

Chris Peeters kijkt terug op Peeters/Gatzen

Hoe liepen de zaken die ten grondslag lagen aan wat later mijlpalen in de jurisprudentie werden? We kijken terug met de advocaten van toen.

‘Ik hoor wel eens dat rechtenstudenten vragen: “Peeters? Van Peeters/Gatzen?” Dat is aardig, meer natuurlijk niet.’

Foto: Erik van der Burgt

alarmbellen rinkelen. Ik kreeg als curator de faillissementspost en daar zat een brief tussen van de makelaar: het huis werd te koop gezet voor 269.000 gulden. Het stonk als de pest, ik moest wat doen!

De Pauliana, dat was het eerste wat bij mij opkwam. Maar dadelijk zou het huis worden verpatst en viste ik achter het net. Ik wilde daarom conservatoir beslag leggen op het pand. Maar dat gaat niet als je de Pauliana inroept: waarom zou je conservatoir beslag leggen op een pand waarvan je stelt eigenaar te zijn gebleven door het inroepen van de Pauliana? Eigenaarsbeslag, zoals sinds 1992 wel kan, bestond nog niet.

Voor conservatoir beslag heb je een geldvordering nodig. Dus heb ik in het verzoek tot beslaglegging en vervolgens in de dagvaarding opgenomen dat mevrouw Gatzen jegens de gezamenlijke crediteuren onrechtmatig gehandeld had. Daarmee kreeg ik een geldvordering en kon ik onmiddellijk conservatoir beslag leggen op het huis. De Rechtbank Breda gaf mij gelijk.

Het Gerechtshof Den Bosch oordeelde echter dat een curator de vorderingen beheert die gefailleerde heeft, en verder niets. De Hoge Raad heeft mijn vordering wél toegewezen: mevrouw Gatzen had jegens de gezamenlijke crediteuren on-

rechtmatig gehandeld.

Tientallen jaren hebben geleerden zich het hoofd gebroken: hoe moeten we dit zien, het past niet in het systeem.

Kort na de uitspraak ben ik door verschillende hoogleraren gebeld. Ze wilden het procesdossier graag inzien en vroegen waarom ik niet voor de Pauliana had gekozen. Voor mij was de uitspraak niets bijzonders. Ik was immers student geweest bij Schoordijk en die gebruikte in zijn colleges al een mooie Duitse term: *Gesamtvertreter*. De curator is *Gesamtvertreter* van de crediteuren.

Bij herhaling heeft de Hoge Raad op het arrest teruggesproken en langzamerhand heeft mijn vordering een eigen naam gekregen: de Peeters/Gatzen-vordering. Primair was het een verklaring voor recht dat mevrouw Gatzen jegens de gezamenlijke crediteuren van Van Rooy een onrechtmatige daad had gepleegd.

Dat de zinsnede uit mijn eerste dagvaarding altijd is blijven voortbestaan, streelt een beetje mijn ego. Van mijn kinderen hoor ik soms dat kennissen die rechten studeren wel eens vragen: “Peeters? Van Peeters/Gatzen?” Ook dat is aardig, maar meer natuurlijk ook niet.’

De kern van Peeters/Gatzen

HR 14 januari 1983, *NJ* 1983, 597

Faillissement. Vordering tot schadevergoeding ex art. 1401 BW ingesteld door curator tegen een derde die heeft meegewerkt aan benadeling van de schuldeisers door de gefailleerde. Onder omstandigheden kan er plaats zijn voor het instellen van zo'n vordering door de curator, ook al kwam een dergelijke vordering niet aan de gefailleerde zelf toe (art. 68 Fw; art. 1401 BW).

Jan Pieter Nepveu journalist

September 1979 vroeg curator Chris Peeters (59) een toevoeging aan voor een procedure *ontbinding overeenkomst actio Pauliana*. Daarmee begon het proces dat zou leiden tot een uitspraak van de Hoge Raad die nog steeds actueel is. Nog altijd biedt de bevoegdheid de ‘Peeters/Gatzen’-vordering in te stellen stof tot discussie tussen geleerden.

Peeters (Rijppaert & Peeters in Oosterhout) trad op als curator in het faillissement van Johannes van Rooy. Hij legt het dossier op tafel. Bovenop ligt de dertig jaar oude toevoegingsaanvraag. Hij maakt zich enigszins vrolijk omdat de rechtbank eigenlijk alleen toestemming gegeven had voor het instellen van de *actio Pauliana*...

‘Van Rooy was gehuwd met mevrouw Gatzen en het huis was van haar. Hoe was zij daar aangekomen? Voor maar 95.840 gulden had zij het gekocht van een zekere Seco BV, en die had het enkele maanden eerder voor 90.600 gulden gekocht van meneer Van Rooy. Bij mij gingen toen